

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

DOI 10.31651/2524-2660-2020-1-213-218
ORCID 0000-003-4311-9709

АРХИПОВА Світлана Петрівна,

докторка педагогічних наук, професорка,
професорка кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького,
e-mail: s.arhipova@cdu.edu.ua

УДК 378.018.8:364-4]:331.361.3-027.543(045)

ЗАРУБІЖНЕ СТАЖУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В СИСТЕМІ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті здійснена спроба проаналізувати особливості організації міжнародних стажувань майбутніх фахівців соціальної сфери у системі їх професійної підготовки; проблемами щодо повного визнання результатів студентської мобільності і міжнародного стажування. Пріоритетно увагу розглядають основних завдань міжнародного стажування майбутніх фахівців соціальної сфери, значенню міжнародних стажувань для професійного зростання, критеріям оцінки готовності майбутніх фахівців соціальної сфери до зарубіжного стажування, проблемам щодо повного визнання результатів міжнародного стажування та шляхам, що сприяють підвищенню ефективності академічної мобільності.

З'ясовано, що система професійної освіти в умовах формування єдиного європейського освітнього простору змушена мобільно та ефективно реагувати на виклики сьогодення. Наближення якості соціальних послуг до світового рівня посилює вимоги і до підготовки професійних фахівців соціальної сфери.

Міжнародні стажування майбутніх фахівців соціальної сфери представлено як один із напрямів, який відкриває можливості для ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери та підвищує їх рейтинг при подальшому працевлаштуванні.

На основі аналізу наукового доробку вчених та виходячи з реалій і досвіду проведення міжнародних стажувань у статті представлено основні завдання міжнародного стажування майбутніх фахівців соціальної сфери; критерії оцінки готовності майбутніх фахівців до зарубіжного стажування; шляхи підвищення якості міжнародних стажувань.

Ключові слова: професійна підготовка; фахівець соціальної сфери; академічна мобільність; міжнародне стажування; завдання міжнародного стажування; фахова компетентність; критерії оцінки готовності майбутніх фахівців до зарубіжного стажування.

Постановка проблеми. Інтеграційні процеси, що відбуваються у світі в усіх сферах людської діяльності, мають великий вплив і на систему професійної освіти. Глобалізація як відображення нової реальності ставить систему професійної освіти перед необхідністю мобільно та ефективно нада-

вати відповіді на численні запитання. Головне серед них – «Чи зможе традиційна система професійної освіти забезпечити ринок праці конкурентоспроможними професіоналами?».

Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр., Стратегія сталого розвитку «Україна–2020» (2015), Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту» та інші державні нормативні документи спрямовують вищу освіту на забезпечення фундаментальної наукової та професійної практичної підготовки сучасного фахівця, а також підготовки освічених, моральних, мобільних, конструктивних і практичних людей, здатних до співпраці, міжкультурної взаємодії, які мають глибоке почуття відповідальності за долю країни, її соціально-економічне процвітання [1–3].

Суттєві реформи, що відбуваються в Україні, торкнулися і соціальної сфери. Наближення якості соціальних послуг до світового рівня посилює вимоги і до підготовки професійних фахівців соціальної сфери.

Закономірним постає питання підготовки сучасного, компетентного, креативного фахівця соціальної сфери, здатного до ефективного виконання функцій соціально-педагогічної діяльності у взаємодії з різними категоріями клієнтів, що потребують соціальної підтримки, допомоги та захисту на основі використання передового вітчизняного і зарубіжного досвіду соціальної роботи в своїй діяльності.

Інтегрування вітчизняної освіти у міжнародний освітній простір створює умови для реалізації інноваційних шляхів якісної професійної підготовки фахівців соціальної сфери [4]. Одним із таких шляхів є академічна мобільність студентів, яка є не лише важливим фактором формування глобального освітнього та наукового простору, а й інструментом підвищення якості та ефективності освіти та розвитку міжкультурно-

го обміну. Вона збільшує шанси майбутнього фахівця на професійну самореалізацію, відкриває виняткові можливості для отримання елітної освіти, проведення досліджень або проходження стажування за кордоном в рамках міжнародної співпраці та надає можливість участі у різноманітних навчальних або навчально-дослідницьких програмах.

Академічна мобільність стає відповіддю національних систем освіти на виклики глобального освітнього простору, жорстку конкуренцію на ринку освітніх послуг. Європейська Комісія зазначає, що навчання за кордоном повинне стати стандартним елементом університетської освіти [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цілі, завдання та загальні правила забезпечення права студентів на академічну мобільність мають відповідати основним принципам Спільної декларації міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти», вчиненої у місті Болоньї 19 червня 1999 року [6], Закону України «Про вищу освіту» [3], Постанові Кабінету міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» [7], іншим нормативно-правовими актами з питань вищої освіти, основним засадам Еразмус хартії вищої освіти.

Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають освітні ступені бакалавра та магістра є: семестрове навчання за програмами академічної мобільності, навчання за програмою Подвійного диплома, мовне та наукове стажування, участь у молодіжних обмінах Erasmus+ KA1 напряду «Mobility – young people» «Mixed up», виробничі практики на базах практик зарубіжних країн, літні стажування тощо.

Серед дослідників проблем розвитку міжнародної академічної мобільності та міжнародної співпраці у сфері освіти і науки можна виділити праці В. Андрущенка, В. Глибовця, Ю. Гришук, Н. Гуляєва, М. Данилишина, М. Згуровського, Г. Калінічевої, І. Федорова, Я. Трофименко, Є. Ханта ін. Дослідники висвітлюють окремі аспекти академічної мобільності і зарубіжного стажування. Але всі вони одноставні у тому, що завдяки реалізації академічної мобільності освіта набуває об'єктивності, прозорості, конкурентноздатності, а завдання українських ЗВО полягає у забезпеченні належного навчання для своїх студентів та сприяння максимальному використанню можливостей студентського творчого потенціалу в освітньому просторі передових держав [4; 5; 9–11].

Мета статті – аналіз особливостей організації міжнародних стажувань майбутніх фахівців соціальної сфери у системі їх професійної підготовки.

Відповідно до мети сформульовано такі завдання: проаналізувати основні підходи до організації міжнародних стажувань майбутніх фахівців соціальної сфери у системі їх професійної підготовки; визначити завдання міжнародного стажування майбутніх фахівців соціальної сфери та критерії оцінки готовності майбутніх фахівців до зарубіжного стажування; обґрунтувати шляхи підвищення якості міжнародних стажувань.

Виклад основного матеріалу. Для сучасної системи професійної підготовки фахівців соціальної сфери характерною рисою стають зарубіжні стажування у закладах вищої освіти та на базах практик. Це відкриває можливості для ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери та підвищує їх рейтинг при подальшому працевлаштуванні.

Зарубіжні стажування стали можливими для майбутніх фахівців соціальної сфери завдяки великій кількості стипендіальних і грантових програм цільового призначення. Зарубіжні стажування необхідні майбутнім фахівцям соціальної сфери як передумова ефективності професійної соціально-педагогічної діяльності; як унікальна можливість: формування бачення альтернатив вирішення різних (а часом непередбачуваних) соціально-педагогічних ситуацій; застосування на практиці прогресивного міжнародного досвіду у роботі з різними категоріями населення (дітьми з інвалідністю, особами, схильними до різних форм девіації тощо). Таке стажування для майбутніх фахівців соціальної сфери це хороший засіб визначення професійної висоти, до якої треба прагнути, вибудувавши план професійного самовдосконалення.

Стажування не є обов'язковою програмою освітнього процесу в умовах університетської освіти. Але професійна діяльність фахівців соціальної сфери є багатоаспектною та поліфункціональною, а відтак – вимагає спеціальних знань і умінь. Сформулювати високу професійну компетентність можливо за умов використання різноманітних форм як теоретичної так і практичної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери. Одною із ефективних форм, як вже зазначалося, є закордонне стажування.

Мета стажування майбутніх фахівців соціальної сфери полягає в тому, щоб підготувати мобільних фахівців, які згодом зможуть використовувати набуті знання, вміння, навички та здібності в професійній діяльності.

Програми зарубіжного стажування можуть містити елементи теоретичної підготовки, навчально-практичної підготовки та набуття власного виробничого досвіду, для формування професійної компетентності.

Порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу, організаційні моменти, пов'язані з участю у програмах академічної мобільності, а також основні правила та етапи участі у зарубіжних стажуваннях визначено у Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність (№579 від 12 серпня 2015 р.) [7] і Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу, яке має кожен ЗВО України [8].

Міжнародне стажування майбутніх фахівців соціальної роботи надає їм можливість навчатися, стажуватися чи проводити наукову діяльність тощо в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) поза межами України.

До прикладу між Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького та Гуманітарно-природничим університетом імені Яна Длугоша м. Ченстохова (Польща) останнім часом продовжується активна співпраця щодо організації семестрових стажувань. Семестрове навчання наших студентів у польському виші проводиться за різними напрямками та спеціальностями. Щорічно 50 студентів мають можливість навчатися у цьому навчальному закладі. Серед них і майбутні соціальні педагоги і соціальні працівники. Окремі студенти навчаються за програмою Подвійного диплома у Вищій школі лінгвістичній, м. Ченстохова (Польща).

Студенти інституту педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва у рамках міжнародної програми обміну студентів, що організовується за кошти ЄС, проходять щорічно стажування в Гуманітарно-природничому університеті імені Яна Длугоша в м. Ченстохові (Польща). У процесі навчання у кожного студента є можливість знайомитися із роботами інших студентів, що сприяє розширенню їхніх знань, отриманих на лекційних та практичних заняттях. Під час стажування студенти відвідують курси лекцій із навчальних дисциплін, які не передбачені навчальними планами ЧНУ імені Богдана Хмельницького: «Міжособистісна комунікація в соціальній роботі», «Ергономіка», «Психосоціальна геронтологія», «Кризова інтервенція (втручання)», «Соціальна політика в Європейському Союзі» тощо. Студентам надається можливість вільного вибору окремих предметів та викладачів; прослуховування он-лайн курсів; доступ до посилань на різні додаткові ресурси.

Отже, всі учасники міжнародного семестрового стажування за час перебування у зарубіжному ЗВО ознайомлюються з особливостями європейської освіти з обраного напрямку підготовки (у нашому випадку підготовка соціальних педагогів і соціальних працівників), отримують доступ до наукових бібліотек та лабораторій провідних наукових центрів, розширюють свої знання у суміжних галузях.

Навчання в університеті відбувається польською і англійською мовою, що сприяє удосконаленню рівня володіння іноземними мовами, ознайомленню з культурою, історією, традиціями країни перебування, зрештою кожен стажист випробовує себе на предмет адаптаційних можливостей до навчання в іншій системі організації вищої освіти та проживання в іншій країні.

Ефективність програм міжнародного стажування багато в чому залежить від характеру і якості їх організації. Умови навчання і перебування студентів у зарубіжних ЗВО визначаються двосторонніми або багатосторонніми угодами між ЗВО-партнерами. Організація академічної мобільності студентів базується на ключових особливостях та ключових документах Європейської кредитно-трансферної системи [7].

Основні завдання міжнародного стажування майбутніх фахівців соціальної сфери ми вбачаємо у підвищенні рівня їх теоретичної та практичної підготовки, проведенні досліджень з використанням сучасних соціально-педагогічних технологій, опанування новітніми експериментальними методами дослідження у соціономічних галузях, набуття досвіду проведення спільної науково-дослідної роботи та впровадження її результатів; розширенні професійних компетентностей; підтримці та розвитку соціальних, економічних, культурних, політичних стосунків із зарубіжними країнами.

Як показав аналіз вимог, що висуваються до студентів, які планують проходження зарубіжного стажування, основними є знання іноземної мови, принципів використання мультимедійних ресурсів у дистанційному навчанні; вміння використовувати електронні ресурси та різні комп'ютерні програми; самостійно проводити розрахунки та аналіз результатів, одержаних у ході емпіричних соціально-педагогічних досліджень в прикладних програмах; володіння технологією створення та обробки електронних таблиць за допомогою процесора MS Excel, технологію обробки масивів даних за допомогою СУБД MS Access; відповідність кваліфікаційним вимогам, зазначеним в договорі між закладами вищої

освіти; успішна здача всіх заліків та іспитів.

Для аналізу особливостей організації міжнародних стажувань майбутніх фахівців соціальної сфери у системі їх професійної підготовки було проведено анкетування майбутніх фахівців соціальної сфери. Анкетування допомогло визначити проблеми, пов'язані з неготовністю студентів до проходження зарубіжних стажувань і виявити труднощі, що впливають на небажання проходити стажування: у 37 % студентів небажання їхати на стажування пов'язане з незнанням мови країни перебування; 14% студентів не готові до тривалих термінів проходження стажувань, 26% студентів хвилюють організаційні моменти, 29% вказують на можливі фінансові труднощі; 18% студентів відмовляються від стажувань через незнання культури, менталітету місцевих жителів країни проходження стажування.

На складність сприйняття нової інформації вказували 12% опитаних; про недосконалість методичного забезпечення професійної підготовки наголосили 31% респондентів. Наголосимо, що складність сприйняття нової інформації та недосконалість методичного забезпечення професійної підготовки до зарубіжного стажування не лише уповільнюють ефективність цього процесу, а також впливають на бажання студентів проходити стажування в іншій країні.

У зв'язку з цим, актуальним постає питання розробки педагогічного забезпечення підготовки студентів до зарубіжного стажування. Кафедри, мають розробляти відповідне методичне забезпечення (пам'ятки, методичні рекомендації, робочі зошити тощо) відповідно до програм стажування запропонованого іноземними партнерами, якщо дані програми відповідають за змістом вимогами до стажування в Україні. Доцільним при цьому, на наше глибоке переконання, є проведення співбесід, анкетування та тестування; ознайомлення із програмою стажування, проходження спеціальних тренінгів; складання індивідуальної програми стажування; встановлення порядку та термінів виконання поставлених завдань. Зміст педагогічного забезпечення підготовки студентів до зарубіжних стажувань ґрунтується на специфіці конкретної професійної діяльності (у нашому випадку – фахівця соціальної сфери).

Аналіз наукових розвідок, виявлені проблеми, що виникають в процесі організації і проходження зарубіжних стажувань студентів дозволили виокремити такі критерії оцінки готовності майбутніх фахівців соці-

альної сфери до зарубіжного стажування та їх показники:

Когнітивний – ґрунтується на кількісних та якісних показниках знань (у відповідності до вимог освітньої програми), актуалізації знань при вирішенні практичних завдань.

Показники оцінки для когнітивного критерію: знання мови країни, де буде проходити стажування; знання особливостей культури країни; знання програми стажування.

Діяльнісний критерій – дозволяє оцінити сформованість здатності до планування своєї діяльності; практичних умінь (обсяг, повнота, інтегрованість стійкість, гнучкість, дієвість).

Показники оцінки для діялісного критерію: вміння виконувати нестандартні завдання, вміння адаптуватися до нових умов.

Мотиваційний критерій – дозволяє оцінити характер освітнього процесу: мотиви навчання та їх динаміку, особистісний і професійний сенс отриманих знань; задоволеність освітнім процесом, готовність до самоосвіти.

Показники оцінки для мотиваційного критерію: бажання працювати за обраною спеціальністю; бажання отримувати нові знання, бажання працювати з різними категоріями населення.

Відбір здобувачів вищої освіти для участі в програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією Університету, з урахуванням рейтингу успішності та вище названих критеріїв.

На час навчання у ЗВО-партнері студентів за його заявою надається академічна відпустка або індивідуальний графік навчання, затверджений в установленому порядку. В індивідуальній програмі стажування повинні бути чітко вказані вимоги до кожного конкретного етапу роботи студента.

На жаль, вітчизняні заклади вищої освіти ще зіштовхуються з проблемами щодо повного визнання результатів студентської мобільності і міжнародного стажування, зокрема:

– проблема із вибором навчальних дисциплін у курсів у європейському університеті;

– відсутність регулюючих документів у ЗВО, що роз'яснюють як здійснювати визнання кредитів для студента;

– відсутність достатнього досвіду у ЗВО як здійснювати визнання кредитів для студента.

Все це вказує на необхідність забезпечення належного рівня підготовки студен-

тів до навчання в іноземному ЗВО за допомогою спеціальних курсів, конференцій, спеціалізованих тренінгових програм, а також створення необхідної системи координаторства, яка б дозволяла практичну реалізацію потреб студентів щодо мобільності.

Підвищення якості міжнародного стажування в українських ЗВО на сьогоднішній день передбачає:

– проведення попередньої модернізації освітніх програм, за якими здійснюються міжнародні стажування, та приведення їх у відповідність до вимог національного законодавства та Болонського процесу (сформульовані результати навчання, наявність навчальних дисциплін вільного вибору, визначений обсяг кредитів ЄКТС тощо);

– погодження навчальних дисциплін для Угоди про міжнародне стажування з метою безперешкодного визнання кредитів після завершення мобільності;

– організація співпраці між підрозділами ЗВО, які залучені до реалізації міжнародних стажувань та відповідають за визнання результатів мобільності на рівні факультетів/інститутів, кафедр тощо;

– запровадження у ЗВО викладання навчальних дисциплін іноземною мовою;

– включення до навчальних дисциплін вільного вибору освітньої програми другої іноземної мови (мови ЗВО-партнера);

– мотивація студентів до участі у міжнародних стажуваннях.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Міжнародне стажування як форма інтернаціоналізації освіти сприяє інтеграції майбутнього фахівця соціальної сфери у міжнародну академічну спільноту в рамках глобального освітнього простору. Вона забезпечує доступ до освітніх здобутків провідних країн світу, сприяє розвитку професійної та інтеркультурних компетентностей та збільшує шанси на професійну самореалізацію. У ході стажування студенти долучаються до іншої системи освіти, розширюють свій кругозір; отримують знання в іншій країні за спеціалізацією, яку вони обрали та стають фахівцями глобального масштабу, здатними працювати в різних країнах.

Процес професійної підготовки студентів до зарубіжного стажування повинен враховувати організаційні, психологічні, змістовні компоненти системи «студент-ЗВО-стажування», які формують позитивну мотивацію студентів до участі у міжнародних стажуваннях.

Подальшої уваги потребують: формування позитивної мотивації майбутніх фа-

хівців соціальної сфери до участі в академічній мобільності; розробка навчально-методичного забезпечення підготовки студентів до зарубіжного стажування; оптимізація стратегії визнання результатів студентської мобільності і міжнародного стажування.

Список бібліографічних посилань

1. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Затв. Указом Президента України від 01.07.2014р. № 1556-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>(дата звернення: 07.02.2020).
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <http://mon.gov.ua/> (дата звернення: 07.02.2020).
3. Про вищу освіту: Закон України від 11.07.2017 р. № 2122-VIII URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>(дата звернення: 07.02.2020).
4. Хан Є. Академічна мобільність як один з пріоритетних напрямків у процесі формування спільного європейського освітнього простору: український досвід співпраці. *Європейські історичні студії*. 2017. № 8. С. 53–73.
5. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий науково-освітній простір. Аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/akademichna-mobilnist-yak-faktor-integracii-ukraini-u-svitoviy>
6. *Спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти»*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525
7. Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність: Постанова Кабінету міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579. URL: <https://www.kmu.gov.ua/pras/248409199>
8. Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. URL: https://docs.google.com/document/d/1ltUd3GKQH-S34fb6UTi9RvL1Zpxd9_y3VpNHmdXWW2DU/edit
9. Гуляєва Н.М. Мобільність викладачів і студентів: проблеми та орієнтири. *Розбудова менеджмент-освіти в Україні: Матеріали VI щорічної міжнародної конференції* (17–19 лютого 2005 року м. Дніпропетровськ). Київ: Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. С. 76–80.
10. Гришук Ю.В. Міжнародна академічна мобільність в Україні: проблеми і перспективи. *Освітологічний дискурс*, 2014, № 2 (6). С. 34–40.
11. Федорова І.І., Трофименко Я.В. Академічна мобільність українських студентів сучасного освітнього простору. *Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка : збірник наукових праць*. 2012. № 2(35). С. 139–144.

References

1. National strategy for the development of education in Ukraine until the year 2021. Decree of the President of Ukraine dated 01.07.2014. No. 1556-VII. Retrieved 07/01/18, from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
2. On Education: Law of Ukraine dated September 5, 2017 No. 2145-VIII. Retrieved 07/01/18, from <http://mon.gov.ua/>.
3. About higher education: Law of Ukraine dated 11.07.2017 № 2122-VIII. Retrieved 07/01/18, from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Khan Ye. (2017). Academic mobility as one of the priority areas in the process of forming a common European educational space: Ukrainian experience of cooperation. *European History Studies*, 8: 53–73.

5. Academic mobility as a factor of Ukraine's integration into the world scientific and educational space. Analytical note. Retrieved from <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/akademichna-mobilnist-yak-faktor-integracii-ukraini-u-svitoviy>
6. Joint Declaration by Ministers of Education of Europe "A European space in higher education". Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525
7. *On Approval of Regulation on the Procedure for Exercising the Academic Mobility Right*: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 12, 2015 No. 579. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/248409199>
8. Regulations on academic mobility of participants of the educational process of the Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy. Retrieved from https://docs.google.com/document/d/1ltUd3GKQH_S34fb6UTi9RvL1Zpxd9_y3BpNHmdXWW2DU/edit
9. Gulyayev, N.M. (2005). Lecturers and Students Mobility: Issues and Guidelines. Building Management in Ukraine: Proceedings of the VI Annual International Conference (February 17–19, 2005, Dnipropetrovsk). Kyiv: Educational methodical Center "Consortium for Improving Management Education in Ukraine". 76–80.
10. Grishchuk, Y.V. (2014). International Academic Mobility in Ukraine: Issues and Prospects. *Educational Discourse*, 2(6): 34–40.
11. Fedorova, I.I., Trofymenko, Y.V. (2012). Academic mobility of Ukrainian students in the modern educational space. *Bulletin of the National Technical University of Ukraine "KPI". Philosophy. Psychology. Pedagogy: a collection of scientific works*, 2 (35): 139–144.

ARKHYPOVA Svitlana,

Doctor Science in Pedagogy, Professor, Professor of Social Work and Social Pedagogics Department,
Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy

FOREIGN INTERNSHIP OF FUTURE SPECIALISTS OF SOCIAL SECTOR IN THE SYSTEM OF THEIR PROFESSIONAL TRAINING

Summary. *Introduction.* In the context of the formation of a single European educational space, the vocational education system is forced to respond to contemporary challenges in a mobile and effective manner. The approximation of the quality of social services to the world level has increased the requirements for the training of professional specialists in the social sector.

Purpose. The purpose of the article is to analyze the peculiarities of the organization of international internships of future specialists in the social sector in the system of their professional training.

Methods. To solve this purpose, a set of methods was used: study and analysis of scientific, methodological and special literature on the issue of research; analysis of the experience of conducting international internships; analysis of educational programs; questioning, testing, conversation.

Results. International internships, as a form of internationalization of education, contribute to the integration of a future social worker into the international academic community within the global educational space. It provides access to educational achievements of the world's leading countries, supports the development of intercultural competences and increases the chances of professional self-realization. During the internship, students join another education system, expanding their horizons; acquire knowledge in another country of the specialty they have chosen and become global specialists capable of working in different countries.

Originality. The process of professional preparation of students for foreign internships should take into account the organizational, psychological, meaningful components

of the "student-HEI-internship" system, which form a positive motivation for students to participate in international internships. The criteria for assessing the readiness of future specialists in the social sector for foreign internships and their indicators are highlighted. Ways to improve the quality of international internships in Ukrainian HEIs are presented.

Conclusion. Based on the analysis of scientific achievements of scientists and on the basis of the realities and experience of conducting international internships, the article presents the main tasks of international internships of future specialists in the social sector; criteria for assessing the readiness of future specialists for foreign internships; ways to improve the quality of international internships.

Further attention needs to be given to: formation of positive motivation for future specialists in the social sector to participate in academic mobility; development of educational and methodological support of preparation of students for foreign internship; optimization of the strategy of recognition of the results of student mobility and international internships.

Keywords: professional training; specialist in the social sector; academic mobility; international internship; tasks of international internship; professional competence; criteria for assessing the readiness of future specialists for foreign internships.

Одержано редакцією 18.01.2020
Прийнято до публікації 08.02.2020